

Verjið ungfiskin — vaksið meskavíddina

— *Hetta fer mögulega at ávirka fiskarið at byrja við, men í longdini koma vit at vinna við hesum tiltaki, segði Tummas Kristoffersen, skipari m.a. á fiskivinnutinginum í Norðurlandahúsinum leygar-dagin.*

Hann segði:

Tað verður ofta ført fram, at flotin er ov stórur og grunnarnir sostatt ov hart troyttir. Tað kemst ikki uttan um, at hetta er ein orsök til at minni fiskur fæst, men eg haldi at tær nátturligu orsøkirnar eru tær, ið hava tann avgerandi týðningin fyri, um fiskarið er gott ella vánaligt.

Tað er møguligt, at flotin er í so stórur, og at tað hevði givið eitt sindur stabilar fiskari, um tað vóru færri skip. Men hinvegin er tað óhugsandi, at vit finga somu nøgd upp á land, um flotin varð munandi skerður. Viðvíkjandi samansetingini av flotanum, meini eg, at vit hava brúk fyri bæði trolarum og linubátum, um vit skulu fáa sum mest burtur úr. Tað vil eisini altíð verða ymiskt, sum menn hava hug til, summir dáma betur línu og summir trol, og tað er um-

rådandi, at hugurin er til staðar, tá tað snýr seg um at fiska.

Hesi seinastu árinu hevur fiskurin, bátarnir hava fingið, verið rættliga nógv smærri enn árinu frammanundan, og tað hevur skulað eitt rættuliga stórt tal til fyri at fingið nakra nøgd. Kanska serliga í 1983 og 1984.

Í 1985 og 86 vóru ávikavíst 45.000 og 40.000 tons fiskað av upsa undir Føroyum. Í 1985 vóru millum 30 og 40% av samlaða talinum 3 og 4 ára gamal fiskur, og fyri 1986 vóru tað millum 20 og 30% av talinum, ið høvdu henda aldur. Um vit hugsa okkum, at hesin fiskur var tvey ár eldri og sostatt vigaði ca. 2 kg. meira, høvdu vit í 1985 fingið 10-11.000 tons meira og í 86 6000 tons meira av upsa við sama trýsti á stovnin. Hetta svarar til tað, ið

eindir 10 trolarar fiska um árið.

Tá ið samstundis verður havt í huga, at stórur fiskur er nógv biligari at arbeiða enn smáur fiskur, og hann sum oftast eisini hevur betri góðsku, sæst týðuliga, at um vit kundu umgingist at fiska fiskin meðan hann er smáur, so er nakað at vinna her.

Tað er rættuliga nógv gjørt við at friða øki fyri troling, summi ein part av árinum og onnur alt árið. Eisini verður bráðfengisveiðusteður settur í gildi i upp til 7 dagar, um ov nógvur ungfiskur er uppi í. Eg haldi ikki, at tað er nøkur loysn at friða fleiri øki enn tey núverandi, tí tað er trongligt hjá trolarunum at fiska sum er, so verður uppaftur verri um fleiri øki verða friðað.

Eg haldi heldur ikki, at veiðusteðgurin, sum kann setast í gildi i upp til 7 dagar, skal kunna vera

longri enn hesar 7 dagar. Sum vit vita, so broytist tað ofta frá degi til dags viðvíkjandi at fáa stóran ella smáan fisk á einum øki, og tí vildi tað verið óheppið at stongt eitt øki í longri tíð. Um tað visir seg framvegis at vera smáur fiskur á einum øki aftaná 7 dagar, kann tað jú bara steingjast nakrar dagar afturat.

Tað, sum eftir minni metan kann gerast afturat fyri at verja ungfiskin, er at økja um meskastøddina. Hetta vil mögulega ávirka fiskarið at byrja við, men í longdinkoma vit at vinna við hesum tiltaki. Støðan hevði nokk verið órvisi, um hetta var gjørt fyri 5 árum síðani, tá meginparturin av fiskinum, ið fæst, var stórur.

Tað er eisini lagt fram um at hava veiðusteðg ein dag um vikuna. Hetta haldi eg er sera óheppið, men um veiðusteður skuldi verið, átti tað at verið lagt samlað á t.d. páskum ella jolum.

Fyri at fáa sum frægast burtur úr fiskastovnunum er eisini umráðandi at hava so effektivt skip sum møguligt, og at tey verða so væl rikin sum gjørligt.

Nakað, sum hevur ávirkað effektivitetin hin negativa vegin tað sísta árið, er manningartrotið. Fleiri skip hava ligið

leingi, áðrenn tey eru sloppin út aftur, og onnur sigla undirannað og til deils við óvandum fólki.

Orsøkin til at fólkið rýmir av skipunum, er einfalt tann, at ov litið fæst burturúr peningaliga i mun til, hvat fæst á landi.

Nakað, sum kundi broytt hesa støðu, var, um ein aktiónsskipan varð sett í gildi. Tá høvdu fiskimenn fingið tað burturúr, ið teir i veruleikanum áttu.

Sjálvt um man má rokna við, at tað, ið kann fiskast av botnfiski neyv-an kann komast upp um tað, ið fiskað varð tey goðu árinu í 1983 og 84, so haldi eg, at tað eigur at kunna fáast meira pengar til landið fyri henda fisk við at góðska hann meira. Fyri at kunna gera hetta er tað sjálvandi neyðugt, at fiskurin, ið kemur upp á land, er so góður sum gjørligt. Í hesum sambandi kann nevast, at tann ójavna vrakingin frá pláss til pláss er ein trupulleiki hjá fiskimonnum. Tað er ikki serliga hugaligt hjá monnum at standa og gera sær serliga góðan ómak, fyri at fáa sum minst B fisk, og samstundis vita, at tað hevur líka stóran týðning, hvar fiskurin verður landaður.

Hetta kann eisini bliva

ein trupulleiki hjá virkum við strangum vrakara, at halda uppá bátar, og serliga nú prismetunurin millum A og B fisk er so stórur. Men tað sær ikki út til, at tað verður gjørt nakað við henda spurning.

Viðvíkjandi fiskiskapinum á djúpum vatni meta teir, ið fiska har, at eftir blálongu og kongafiski er royndin nógv stór.

Tað er tó okkurt, ið bendir á, at man mögulega kundi fiskað nakað av langasporli, um rimuligur prisur kundi fingist fyri fiskin. Eg kann í hesum sambandi nevna, at tað visir seg at koma nógv meir av langasporli i hjá partrolarum enn hjá lemmatrolarum. Tá ið roynt var við síðuna av einum lemmatrolara, visti tað seg sum at sjálvt um man ikki fekk meira enn tað sama i av blálongu, so var nøgdnin av langasporli 3 ella 4 ferðir so stór við partrolinum ella 60 - 80 kassar i háli. Hetta kann mögulega forklárast við, at partrolingin er serliga effektiv i mun til lemmarnar, tá ið fiskurin stendur leyst og spjaddur.

Tó var henda roynd so stutt, at ikki kann sigast við vissu, hvussu tað hevði gingist i longdini. Tað kundu víðari royndir vist.

Samanumtikið kann sigrast, at við at verja ungfiskin, við at økja um meskavíddina og við kanska heldur færri skipum, skuldi verið møguleiki at fingið meira burturúr botnfiskastovnunum, enn vit fáa í dag.

Tó koma vit, hóast vit gera alt, ið vit eru førir fyri at umgangast tað, nokk altíð at fáa ring fiski-ár inn ímillum av nátturligum orsøkum.

Í hesum sambandi kann nevast at tað at fiskarið heilt miseydnadist i vár neyv-an var tí at fiskurin var uppfiskaður, men heldur tað at sjogvurin var ov kaldur og fiskurin hevði leitað sær aðrastaðir at gýta, segði Tummas Kristoffersen.

Fra fiskivinnutinginum 1987

Foto: Kalmar